

kategorija registraturne građe« od 5. oktobra 1961. R. Jahn piše o arhivskom radu u znanstvenim ustanovama, a zatim L. Bänsh, W. Blöss i A. Schlegel iznose iskustva u radu sa 16 mm filmom u arhivskoj reprografiji i naglašavaju njegovu prednost nad ostalim filmovima. U ovom broju također su prikazana neka iskustva Arhiva poduzeća (Betriebsarchive) i to u kalijevoj industriji, veoma važnoj grani istočnonjemačke privrede gdje je 1967. osnovan tzv. »Endarchiv« za tu granu privrede koji pod sobom ima 19 nižih arhiva. Članak se odnosi na primjenu novog okvirnog plana akata (Rahmenaktenplan) koji olakšava postupak kasacije odnosno odabiranja registraturne građe. K. Kuba piše o arhivima sindikalnih organizacija i o njihovom društveno-političkom značenju. H. Lötzke iznosi iskustva suradnje arhivista i historičara u Njemačkom centralnom arhivu, a F. Beck izvještava o savjetovanju Udruženja za povijest Hanze koje se održalo koncem listopada prošle godine u Mühlhausenu (Thüring) sa općom temom: »Promjene strukture trgovine i trgovačkih putova pri prijelazu iz feudalizma u kapitalizam«. Na koncu je bilješka o završenom IX redovitom tečaju Stručne škole za arhivsku službu, koji su završili 19 polaznika i dobili zvanje »državni ispitani arhivist«. Završen je također VI izvanredni tečaj koji su završili 35 polaznika.

U drugom broju H. Lötzke piše o zadacima marksističko-lenjinstičke arhivistike u DDR-u i naglašava ne samo njenu političko-ideološku poziciju u društvu već i njeno mjesto u sadašnjoj znanstveno-tehničkoj revoluciji. E. Schetelich daje interesantan prikaz razvitka arhivističke terminologije od njenih početaka do sadašnjih preokupacija arhivista DDR-a na izradi jednog arhivističkog rječnika pri čemu pisac obrazlaže problem opsega tog rječnika i svrstavanje pojmova. J. Weiser i M. Kohnke pišu zatim o ulozi arhivistike u kulturnom obrazovanju. K. Meyer iznosi razvitak tehničkih postupaka za snimanje odnosno kopiranje dokumenata u cilju njihovog arhiviranja. H. Schreyer piše o sovjetskim iskustvima u racionalnom radu na fondovima. Izvjestan prostor u časopisu posvećen je osamdesetgodšnjici života profesora dr H. O. Meisnera, istaknutog njemačkog arhivista, i sedamdesetpetogodišnjici Fritza Wieganda također istaknutog arhivista i historičara, direktora Gradskog arhiva u Erfurtu. U prikazu literature I. Rösler piše o časopisu »Sovetskie arhivi«, a R. Engelhardt o reviji »Archivum«. Na koncu treba spomenuti prikaz H. Erbsa o metodama kojima istočnonjemački arhivi stupaju u vezu s javnošću. On piše o dia-seriji koju je izdao Državni arhiv u Weimaru, a koja sadrži različite dokumente i fotografije o izgradnji nove antifašističke vlasti u Thüringiji. Dia-serija se primjenjuje u nastavi u školama.

V. Omašić

THE AMERICAN ARCHIVIST, vol. 32, 1969. Nr. 1, 2, 3

Časopis The American Archivist za 1969. godinu donosi kroz brojeve 1—3 više vrlo instruktivnih i interesantnih članaka na koje je vrijedno upozoriti. Kako se tematski neki od njih dopunjuju i povezuju, osvrnut ćemo se na njih samo informativno, dok bismo na dva posebno upozorili, jer obrađuju teme, koje do sada nisu objavljivane, te mogu poslužiti kao korisna informacija ili sugestija.

Članci »The Archivist and Service« (Nr. 1, str. 5—9. Arhivist i služba) i »The Empire State's Search in European Archives« (Nr. 2, str. 109—123. Američka istraživanja u evropskim arhivima) obrađuju probleme u vezi s korištenjem arhivske građe od strane istraživača, posebno historičara. U tom procesu pripreme i davanja na korištenje građe, autor naglašava kao problem: pronalazanje metoda, kojim bi se, posebno sa stanovišta potreba američkih istraživača, što uspješnije udovoljilo zahtjevima istraživača, koji danas sve više koriste

izvornu arhivsku građu za svoj rad. Taj je problem posebno aktuelan u odnosu na arhive i biblioteke u Evropi, jer oni kao imaoči građe prema svojim sadašnjim mogućnostima nisu u stanju da dadu na korištenje građu onako kako bi to istraživačima najbolje odgovaralo. Prema riječima autora, bit problema je u tome, što veći dio građe nije mikrofilmiran, a jedno od rješenja jest mikrofilmirati što više arhivske građe, jer bi se time znatno racionalizirao proces korištenja, kako za samog imaoča građe, tako i za korisnike, kojih su zahtjevi sve veći i frekventniji. Autori detaljno obrađuju taj problem, komparirajući taj odnos između Evrope i Amerike, te iznose svoje lično iskustvo kao korisnika arhivske građe u arhivima i srodnim ustanovama Evrope i Amerike.

O pitanju položaja građe privrednih arhiva Amerike, te s tim u vezi s pitanjem određivanja kriterija za odabiranje i izlučivanje građe privrednih arhiva, raspravljaju autori članaka »The Status of Business Archives« (Nr. 3, str. 247—250. Stanje privrednih arhiva) i »Appraisal Criteria for Retention and Disposal of Business Records« (Nr. 1, str. 21—24. Kriterij za odabiranje i izlučivanje građe privrednih arhiva). Dok je prvi članak strogo informativan i daje podatke o stanju građe privrednih arhiva unutar pojedinih privrednih organizacija USA i Kanade, dobivene provođenjem jedne ankete 1968. god. preko ARMA (American Records Management Association), drugi članak govori o pronalaženju kriterija za odabiranje i izlučivanje građe privrednih arhiva. Autor raspravlja o tom pitanju generalno i navodi pojedine grupe predmeta, koje se po određenim prioritetnim listama mogu izlučiti, odnosno trajno čuvati. Taj je problem važan posebno za arhivske ustanove, koje se bore s nedostatkom smještajnog prostora. Članak je vrlo instruktivan, jer autor, uz to, što klasificira građu za izlučivanje, odnosno trajno čuvanje, daje i detaljna obrazloženja za predložene kriterije.

Članci »Publication of Manuscripts: Devaluation or Enhancement?» (Nr. 1, str. 25—32. Objavljivanje rukopisa: oduzimanje ili povećanje vrijednosti?) i »Some Thoughts for an Aspiring Historical Editor» (Nr. 2, str. 147—159. Neka mišljenja naprednih izdavača historijskih rukopisa), bave se pitanjem objavljivanja historijske rukopisne građe. Oba članka govore o stanju i općenito o pitanjima u vezi s radom na objavljivanju historijske rukopisne građe polazeći od pitanja: da li se objavljivanjem rukopisne građe povećava ili smanjuje njezina vrijednost kao historijskog izvora. Problem je vrlo interesantan, aktuelan i složen. Autor ga zahvata s više strana, donosi razna mišljenja i prijedloge, kako od strane samih izdavača i imaoča građe, tako i istraživača i drugih njezinih korisnika. Autor pri tome upozorava na nekoliko osnovnih momenata, koji su važni u radu na objavljivanju rukopisne građe. Daje definiciju pojma »historijski rukopis«, te navodi obrazloženja za više faktora na koje treba obratiti pažnju (izbor građe, količina izabrane građe, način i tehnička obrada prilikom objavljivanja, izbor i vrsta publikacije, te mogućnost prođe takve publikacije na tržištu).

Članak »Some Thoughts for an Aspiring Historical Editor» (Nr. 2, str. 147—159. Neka mišljenja naprednih izdavača historijskih rukopisa), obrađuje i iznosi opširno mišljenje i prijedloge više američkih izdavača, koji se bave objavljivanjem rukopisne građe, njihova praktična iskustva do danas, kao i projekte i smjernice za budući rad. Ujedno daje i pregled (bibliografske podatke) publicirane historijske rukopisne građe iz oblasti historije USA, prema pojedinim izdavačima, od prvih početaka do danas. Radi informacije navodimo slijedeće grupe publicirane rukopisne građe, odnosno one, koja je u projektu za objavljivanje:

1. "The Writings of G. Washington", J. Sparks ed. 12 vol. Boston 1837
2. "The Works of John Adams", C. F. Adams ed. Boston 1850—56
3. "The Papers of Thomas Jefferson", J. P. Boyd, ed., 18 vol.
4. "The Papers of Benjamin Franklin", L. W. Labaree, ed. 13 vol.

5. "The Papers of Alexander Hamilton", J. E. Cooke ed. 15 vol.
6. "The Adams Papers", L. H. Butterfield ed. 13 vol.
7. "The Papers of James Madison", W. M. E. Rachal and W. T. Hutchinson, ed. 5 vol.
8. "The Papers of John G. Calhoun", W. E. Hemphill ed. 3 vol.
9. "The Papers of Henry Cloy", J. F. Hopkins ed. 3 vol.
10. "The Papers of Henry Laurens", E. M. Hamer ed.
11. "The Papers of Ulysses S. Grant", J. Simon ed.
12. "The Papers of Henry R. Schoolcraft", F. Manson ed.
13. "The Papers of Woodrow Wilson", A. S. Link ed.

Članci "Computers and Bibliography for the Social Sciences" (Nr. 1, str. 15—20. Kompjuteri i bibliografija u oblasti društvenih nauka) i "Byproducts of Computer Processing" (Nr. 3, str. 215—223. Nusproizvodi kompjuerskih procesa) govore o upotrebi najnovijih tehničkih pomagala — kompjuera, kompjuerskih sistema, za katalogiziranje i za distribuciju katalogiziranih informacija u arhivima, bibliotekama i srodnim ustanovama, posebno u bibliografskoj službi. Autori opisuju način upotrebe tih savremenih automatiziranih sistema, naglašavaju njihovu prednost i zalažu se za njihovu što širu primjenu u sređivanju podataka iz oblasti društvenih nauka, jer metodologija rada na bazi programa kompjuerskih sistema predstavlja jedan vrlo precizan i detaljan proces, koji polazi od identifikacije osnovnih bibliografskih jedinica pa do njihove upotrebe. Sistem kompjuerske obrade građe je za sada u Americi u upotrebi u Odjeljenju za rukopise Kongresne biblioteke u Washingtonu, no vrlo će se brzo upotrebljavati u nacionalnim arhivima i time dobiti širu primjenu u oblasti društvenih nauka i drugog naučno-istraživačkog rada.

Uz navedene grupe članaka posebno bismo nešto detaljnije prikazali slijedeća dva priloga: "The Spirit of Washington: ICA Congress of 1966" (Nr. 2, str. 133—138. Značenje Washingtona: Kongres Međunarodnog arhivskog savjeta 1966. godine) i "The Naval Historian and His Sources" (Nr. 3, str. 261—268. Pomorski historičari i njihovi izvori).

U prilogu "The Spirit of Washington: ICA Congress of 1966", autor C. Keckskemeti piše o organizaciji i radu Međunarodnog arhivskog savjeta u razdoblju od 1966. godine, to jest od održavanja washingtonskog kongresa. Autor pridaje izuzetnu važnost kongresu u Washingtonu, smatrajući ga čak prekretnicom i novim poglavljem u povijesti postojanja i rada Međunarodnog arhivskog savjeta te arhiva općenito.

Značenje washingtonskog kongresa, po mišljenju autora, je trostruko. Ono se prvenstveno očituje u organizaciji MAS-a. Dok je u svojoj prvoj fazi to bila stručno-naučna organizacija evropskih arhivista (iako osnovana inicijativom Amerike), koja je, iako povremeno, održavala veze sa zemljama drugih kontinenata (Indijom, Izraelom, Kanadom, Meksikom, USA i dr.), poslije 1959. godine započinje period njene reorganizacije, te MAS nastoji proširiti svoju djelatnost. Osnivanjem Inter American Archives Technical Council-a postavljen je temelj za regionalnu podjelu MAS-a. Iako je taj koncept istaknut još u Bruxellesu, ipak Inter American Council nije u cjelini proveden, te je regionalna podjela ostala stvar budućnosti. U organizaciji MAS-a Francuska je, gotovo do washingtonskog kongresa 1966. godine, vodila glavnu riječ na mnogim područjima djelatnosti, predestinirana da bude vođa MAS-a. Godine 1966, kaže autor, nastupa preokret, te MAS u kojem se govorilo 15 godina francuski, postaje dvojezično područje rada. U razne djelatnosti se uključuju i druge zemlje članice (Belgija, Italija, Velika Britanija, Mađarska). 1950. godine su svega 32 zemlje bile zastupljene u MAS-u, dok ih je danas blizu 80. Njihov broj se vremenom povećava, a najbolji put da bi se nove zemlje uključile

jest stvaranje regionalnih ogranaka. U tom su smislu ostvareni uspjesi 1968. godine osnivanjem regionalnih ogranaka za jugoistočnu Aziju. Preko Inter American Councila nastojat će se oko stvaranja afričkih i arapskih regionalnih područja. Takva je organizaciona politika bila zacrtana i na kongresu u Madridu, iako je tamo bio zastupljen manji broj članica, uslijed financijskih razloga, nego li na kongresu u Washingtonu.

Washingtonskim kongresom 1966. godine nastupile su, analogno organizacionim promjenama, i promjene u obimu i načinu djelatnosti MAS-a — tvrdi dalje autor. U prvoj fazi svojeg postojanja glavne preokupacije bile su održavanje međunarodnih kongresa svake 3, kasnije svake 4 godine, izdavanje časopisa »Archivum«, pripreme za međunarodni rječnik, nastojanje da se održavaju međunarodne veze i suradnja.

Period reorganizacije rada — nastavlja dalje autor — započeo je ostvarenjem programa na izradi Vodiča za povijest nacija ("Guides to the Sources of the History of Nation"), prvenstveno za Latinsku Ameriku, zatim Afriku, Aziju i Oceaniju. Taj projekt ne znači samo susrete arhivskih radnika i razgovore u komisijama, već dugogodišnju suradnju arhivskih institucija na zajedničkom zadatku. Izrada ovog vodiča kao i cijeli period reorganizacije povezani su imenom eminentnog arhiviste M. Etienna Sabbe-a. Kongres je odlučno prekinuo s već ustaljenim metodama rada u načinu izvještavanja i organiziranja diskusija na sjednicama koje su se prije redovno pretvarale u serije monologa. U Washingtonu nije upotrebljavan metod ankete već sistem panel diskusija. Do Washingtonskog kongresa nije bilo konačnih rezultata i rezolucija raznih konferencija i kongresa koji su se održavali. Washingtonskim kongresom je izvršen presedan u historiji MAS-a budući je doneseno 18 rezolucija koje su bile prihvaćene i nisu ostale mrtvo slovo na papiru. Takav stav MAS-a omogućio je ostvarenja i drugih projekata, kao što je objavljivanje priručnika o izgradnji arhivskih zgrada, o stručnom školovanju (usavršavanju), o mikrofilmiranju u arhivima, te priručnika iz oblasti arhivskog zakonodavstva.

Povećanjem materijalne baze MAS-a došlo je i do novih aktivnosti. Već 1959. godine UNESCO zauzima prema MAS-u, odnosno prema arhivskim problemima respektivniji stav, posebno 1968. godine, kada izražava spremnost da sam aktivno surađuje sa MAS-om. Rezultat toga je bio, da je rad MAS-a bio potpomognut i od strane američke fondacije. Djelomičnu zahvalnost MAS duguje Kongresnoj biblioteci, koja je omogućila ne samo organizaciju kongresa u Washingtonu, već i sredstva za rad na dva projekta od kapitalne važnosti: izradu lista za korištenje građe i mikrofilmiranje (uputstvo), te istraživanja o pitanjima upotrebe mikrofilma kao sredstva savremene publikacije. Postoje realne mogućnosti da se ta dva projekta ostvare u realno vrijeme, barem u zemljama koje su naprednije u odnosu na politiku mikrofilmiranja. Razmatranje tih dvaju projekata bile su, po mišljenju autora, najinteresantnije teme za proteklih 8 godina rada MAS-a.

Završavajući prikaz ovog članka, napomenimo, da autor C. Kecskemeti, vrlo apologetski govori o washingtonskom kongresu.

J. Merrill u prilogu "The Naval Historian and his Sources" daje pregled razvoja istraživačkog rada i rada na objavljivanju građe o američkoj pomorskoj historiji u Americi, od prvih početaka do danas, navodeći obimne bibliografske podatke.

Razvoj proučavanja i objavljivanja građe sa područja američke pomorske historije je započeo u 19. st., kada se o američkom pomorstvu pisalo amaterski, više popularno nego znanstveno. Kao akademsko-znanstveno područje izgrađuje se postepeno. 1933. godine, te nakon drugog svjetskog rata, historičari započinju obradom historije američkog pomorstva naučnim metodama. Objavljuju se brojne monografije, koje se osnivaju na istraživanjima rukopisnih izvora, a obrađuju pomorstvo SAD s ekonomskog i političkog stanovišta, te

članci u naučnim historijskim časopisima Amerike, inicirajući time, da historija pomorstva Amerike postaje sve poznatije područje naučnih istraživanja. U više značajnih radova iz tog razdoblja ("Naval and Maritime History", "Annotated Bibliography", te publikacije "United States Naval Institute Proceedings", "American Neptune" "Military Affairs") nalaze se brojni bibliografski podaci za historiju američkog pomorstva. Proučavanju historije američkog pomorstva se pridaje sve veća važnost. Univerziteti i koledži osnivaju tečajeve iz oblasti pomorske historije Amerike u vezi sa njezinom ekonomskom i političkom historijom.

Da bi se historija pomorstva, analogno drugim naučnim radovima mogla kritički ocijeniti, neophodno je da se osniva na istraživanju i korištenju izvornih dokumenata. Tako su i američki historičari koristili izvornu građu koja je vrlo vrijedna i koje ima vrlo mnogo u raznim izvorima s obzirom na imaoce građe (arhivi, privatne i javne biblioteke, historijska društva, univerziteti i pojedinci) i područja (Amerika, Evropa i druge zemlje).

Navodimo samo neke od najvažnijih izvora:

1. Prvenstveni i vrlo bogat izvor jest građa nacionalnih arhiva Amerike. Tu je i obimna, vrlo vrijedna zbirka dokumenata (RG 45) Naval Records and Library. Unutar ove zbirke najznačajnije su slijedeće predmetne grupe dokumenata: Board of Navy Commissioners; Offices and Bureaus; Naval Shore Establishments; Office of Secretary of Navy, te neke predmetne grupe van nje, kao: Bureau of Medicine and Surgery (RG 52), Bureau of Naval Personnel (RG 24); Bureau of Ships (RG 19 i dr.)
2. Drugi veliki depozitorij za građu iz oblasti pomorstva Amerike u Washingtonu jesu: Naval History Division, Office of the Chief of Naval Operations, Navy Department.
3. Najveći izvor za ostavštine je Naval Historical Foundation, koja se nalazi u depozitu Odjela za rukopise Kongresne biblioteke. Tu su najpoznatije ostavštine Stephen Lucea, Thomas Selfridgea i Irvinga Chambersa. Unutar ove fondacije se nalazi interesantna i bogata zbirka iz ostavština pomorskih oficira i akademaca (Jonesa Dahlgrena, Portera, Wilkisa).
4. Izvan Washingtona, najpoznatiji izvor za pomorsku građu jest zbirka Southern Historical Collection, The University of North Carolina, Chapel Hill, koja broji 42 grupe rukopisne građe.
5. Od pojedinačnih zbirki rukopisne građe vrlo je vrijedna dokumentacija iz ostavštine Adm. Samuela F. Du Ponta i njegove žene, koja se nalazi u Elentherian Mills Historical Library u Greenvilleu.
6. Vrlo bogate, raznovrsne, interesantne i vrijedne izvore za građu iz oblasti historije američkog pomorstva čine rukopisi glavne biblioteke univerziteta u Sirakuzi (Zbirka Dahlgrena, koji je bio vrlo prislan suradnik predsjednika Linkolna); zatim rukopisne zbirke Naval History Society (Ostavština G. Conyngnama, Goodricha, Dallasa, Foxa), nadalje zbirka građe Massachusetts Historical Society, Princenton University Library, Historical Society of Pennsylvania, Maryland Historical Society of Wasconsin i druge.

Građa svih navedenih izvora je vrlo vrijedna, interesantna i obimna. U njoj su zastupljeni, kao predmetne cjeline: brodski dnevници, koji su vrlo često ilustrirani originalnim crtežima; korespondencija; razni izvještaji o pomorskim akcijama, te bilješke i zapisi. Po provenijenciji, to je građa, kako vrhovnih organa (Ministarstvo mornarice i pomorstva, te Ministarstvu podređenih odjela, odsjeka, ureda, biroa i pomorskih agencija), tako i građa iz vrlo bogatih ličnih ostavština, odnosno pojedinaca, koji su u historiji pomorstva Amerike odigrali više ili manje značajne uloge, ali čija je imena historija pomorstva kroz rukopisnu građu zabilježila.

Radi cjeline prikaza ovog časopisa, napomenimo, da se pored obrađenih nalaza i drugi prilozi, koji zaslužuju pažnju, iako obrađuju pitanja koja se odnose na američko podneblje ("Forgotten Fillmore Papers Examined: Sources for Reinterpretation of a Little Known President", "Problem with Donors of Contemporary Collections", "Business Records: The Canadian Scene" i dr.).

Na kraju svakog broja časopisa nalaze se iscrpni prilozi za arhivističku bibliografiju, iz strane stručne arhivističke periodike za razdoblje 1967/1968. godine, te informacije o novim i suvremenim arhivističkim pomagalima.

J. Stanković

HEINZ DUCHHARDT, PHILIPP KARL VON ELTZ KURFÜRST VON MAINZ, ERZKANZLER DES REICHES (1732—1743). Studien zur kurmainzischen Reichs- und Innenpolitik. Inauguralna disertacija za sticanje doktorske časti na Filozofskom fakultetu Johann Gutenberg Sveučilišta u Mainzu, Mainz 1969, str. 274.

Društvo za srednjorajnsku crkvenu povijest u Trieru izdalo je kao svoj deseti svezak gornju disertaciju. Izdanja tog društva su zanimljiva, jer s povijesnog i crkvenog stanovišta obuhvaćaju prošlost svog kraja počevši od 14. stoljeća, a djelo Dr Duchhardta važno je, jer temeljem arhivske građe potanko razrađuje djelovanje ovog premeta, nadbiskupa Mainza Filipa Karla von Eltza kao kneza izbornika i nadkancelara njemačkog carstva te njegovu ulogu u borbi između kuće Habsburg i Francuske kao i u ratovima radi pragmatičke sankcije, koja je od njemačkih povjesničara ocjenjivana od pretjeranih panegirika do poraznog proglašenja »pokretnom snagom za rastvaranje stare njemačke države«.

Presudan je svakako knežev udio u evropskim ratovima za poljsko prijestolje, vođenim u Njemačkoj i Italiji od g. 1733. do 1738, zbog toga da li će na njemu sjediti švedsko-francuski štićenik Stanislav Leszczynski ili rusko-austrijski August III Saski. U toj borbi Engleske, Francuske, Austrije, Prusije i Rusije za Poljsku, u kojoj ona sama ništa nije imala reći, našao se nadkancelar njemačkog carstva u nerazrješivom vrzinom kolu i njegova mala crkvena državnica u žrvnju između protivničkih vojski, koje su pod princem Eugenom Savojskim s austrijske, a maršalom grofom Belle-Isle Fouquet s francuske strane, šetale svaka s druge strane Rajne pljačkajući narod kontribucijom. Trebalo je mnogo diplomatske dovrtljivosti, a još više žongliranja, zapravo najviše sreće, između tolikih protivnika izmanevrirati hoće li u njegovoj maloj prijestolnici sjediti austrijska ili francuska vojska. Iako su kneževe ruke najmanje držale niti tadašnje evropske politike, on je po svojem položaju i smještaju svoje državnice bio prisiljen mrsiti ih i razmrsiti, razapet između dužnosti i osjećaja katoličkog nadbiskupa, kneza izbornika, kancelara njemačkog carstva, Nijemca i Evropejca, prijatelja austrijskog dvora i spasavaoca Svetog rimskog carstva njemačke narodnosti, te odluka u čijem bi interesu ono moglo najbolje izvršiti povijesnu misiju koju su mu pojedinci htjeli odrediti. Ovo arhivski i povijesno vanredno iscrpno djelo dokumentira čitav životni put kneza izbornika i time osvjetljuje ovu burnu epohu, koja bi ostala jednostrano prikazana ako se ne bi uzeli u obzir i podaci ove disertacije.

Na pitanje što se ti daleki srednjoevropski odnosi tiču naše stvarnosti imamo dvostruki odgovor. Budući da se od svih njemačkih izbornih knezova jedini nadbiskup Eltz u pitanju poljskog prijestolja potpuno stavio na carsku stranu, uz podjeljenje grofovskog časti carevim ručnim pismom iz g. 1733, dolazi porodica Eltz do vukovskog vlastelinstva kao nagrade za usluge učinjene austrijskom carskom dvoru. Pisac disertacije je uz ogromnu objavljenu arhiv-